

ภูมิอากาศจังหวัดระนอง

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดระนองเป็นจังหวัดภาคใต้ตอนบน ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลตะวันตกของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางสายธนบุรี-ปากท่อ ผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 568 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 3,298.045 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,061,281 ไร่ และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดชุมพร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดพังงา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดชุมพรและจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งประเทศไทยและทะเลอันดามัน

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดระนองมีลักษณะรูปร่างเรียวยาว แคบ จากทิศเหนือสุดจดใต้สุด 169 กิโลเมตร มีส่วนที่กว้างที่สุดที่เป็นพื้นดินประมาณ 25 กิโลเมตร และมีส่วนที่แคบที่สุด 9 กิโลเมตร โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดระนองเป็นภูเขาประมาณร้อยละ 86 ของพื้นที่ทั้งหมดประกอบด้วย ทิวเขา หุบเขา สลับซับซ้อนทางทิศตะวันออกของจังหวัดพื้นที่ลาดเอียงลงสู่ทะเลอันดามันทางทิศตะวันตก ส่วนพื้นที่ราบมีบ้างเล็กน้อยตามชายฝั่งและบริเวณ 2 ฝั่งของแม่น้ำต่าง ๆ ในจังหวัดประมาณร้อยละ 14 ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีเกาะใหญ่น้อยในทะเลอันดามันจำนวน 62 เกาะ และภูเขาที่สูงที่สุดคือภูเขาพ้อตาโขงโดงสูง 1,700 ฟุต

ลักษณะอากาศทั่วไป

เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อย่างเต็มที่ทำให้มีฝนตกชุกหนาแน่นกว่าจังหวัดอื่น ๆ และตกเกือบตลอดปี ส่วนฤดูหนาวโดยทั่วไปอากาศเย็นเพราะอยู่ไกลจากอิทธิพลของอากาศหนาวพอสมควร แต่บางครั้งอาจมีฝนตกได้เนื่องจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยพาเอาฝนมาตกแต่มีปริมาณน้อยกว่าจังหวัดที่อยู่ทางด้านตะวันออกของภาคใต้

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดระนองแบ่งตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทยออกได้เป็น 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาเป็นช่วงว่างของฤดูมรสุมจะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมทำให้อากาศร้อนทั่วไปโดยเฉพาะในเดือนมีนาคมถึงเมษายน แต่ไม่ร้อนมากนักเนื่องจากภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรอยู่ใกล้ทะเล กระแสลมและไอน้ำจากทะเลทำให้อากาศคลายความร้อนลงไปมาก

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม จะมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย และร่องความกดอากาศต่ำจะพัดผ่านภาคใต้เป็นระยะ ๆ ในช่วงเดือนตุลาคมอีกด้วย จึงทำให้มีฝนตกมากตลอดฤดูฝนและเดือนสิงหาคมจะมีฝนตกชุกที่สุดในรอบปี

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในระยะนี้จะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิลดลงทั่วไปและมีอากาศหนาวเย็น แต่เนื่องจากจังหวัดระนองอยู่ใกล้ทะเลอุณหภูมิจึงลดลงเล็กน้อยเป็นครั้งคราว อากาศไม่สู้จะหนาวเย็นมากนัก และตามชายฝั่งจะมีฝนตกทั่วไป แต่มีปริมาณไม่มาก

อุณหภูมิ

จังหวัดระนองตั้งอยู่ในคาบมหาสมุทรที่เป็นแหลมยื่นออกไปในทะเล จึงได้รับลมมรสุมอย่างเต็มที่ คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากทะเลจีนใต้และอ่าวไทย ทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นมาก อุณหภูมิเฉลี่ยจึงไม่สูงมาก และอากาศไม่ร้อนจัดในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวอากาศจะเย็นในบางครั้ง อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.2 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.8 องศาเซลเซียส เดือนมีนาคมเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดของปี มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้คือ 39.6 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2526 สำหรับเดือนที่มีอากาศเย็นที่สุดคือเดือนมกราคม มีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.9 องศาเซลเซียส เคยตรวจวัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ 13.7 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2499

ฝน

เนื่องจากจังหวัดระนองอยู่ทางด้านฝั่งตะวันตกของภาคใต้ ซึ่งรับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อย่างเต็มที่ในฤดูฝน จึงเป็นจังหวัดที่มีฝนอยู่ในเกณฑ์ดีมากและมีฝนตกหนาแน่นตลอดช่วงฤดู ปริมาณฝนรวมเฉลี่ยส่วนใหญ่มากกว่า 600 มิลลิเมตร ส่วนในฤดูแล้งมีฝนตกน้อย เนื่องจากทิศทางทางด้านตะวันออกของภาคใต้ปิดกั้นลมไว้ ปริมาณฝนรวมของจังหวัดระนองเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 4,168.6 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 198 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนสิงหาคมซึ่งมีฝนรวมเฉลี่ย 766.9 มิลลิเมตร และมีฝนตกเฉลี่ย 26 วัน ปริมาณฝนสูงที่สุดใน 24 ชั่วโมง เคยตรวจวัดได้ 460.9 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2513

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่ผ่านบริเวณภาคใต้ และส่งผลกระทบต่อจังหวัดระนองส่วนมากเป็นพายุดีเปรสชันที่มีกำลังอ่อน ซึ่งเกิดในบริเวณทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิก และมีส่วนน้อยที่เกิดบริเวณมหาสมุทรอินเดีย พายุดีเปรสชันหรือพายุโซนร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าสู่ภาคใต้เกือบทุกครั้งจะส่งผลกระทบต่อจังหวัดระนองด้วย โดยจะทำให้มีฝนตกหนักและลมกระโชกแรง และเกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลันด้วยกำลังแรงของลมและคลื่นในทะเลจะทำอันตรายแก่เรือในทะเลและอาคารบ้านเรือนที่อยู่ตามชายฝั่ง

จากสถิติในคาบ 72 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494-2565 มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวเข้าสู่จังหวัดระนอง 6 ลูก โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนพฤศจิกายน 4 ลูก (2506, 2513, 2539, 2547) และธันวาคม 2 ลูก (2515, 2549) พายุที่มีความรุนแรงและทำความเสียหายให้แก่จังหวัดระนองและภาคใต้เป็นบริเวณกว้างได้แก่พายุโซนร้อน “ฮาเรียต” พายุนี้ก่อตัวขึ้นในทะเลจีนใต้ใกล้ปลายแหลมญวนเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2505 แล้วเคลื่อนตัวเข้ามาในอ่าวไทยพร้อมกับทวีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุโซนร้อนและได้เคลื่อนผ่านจังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และสงขลา ระหว่างวันที่ 25 -26 ตุลาคม 2505 ลงสู่ทะเลอันดามัน พายุนี้ได้ทำความเสียหายเกือบทุกจังหวัดในภาคใต้ โดยมีผู้เสียชีวิตถึง 395 คน และบาดเจ็บ 445 คน ทรัพย์สินของทางราชการและเอกชนเสียหายคิดเป็นมูลค่าถึง 1,320 ล้านบาท นับเป็นความเสียหายจากภัยธรรมชาติที่ร้ายแรงที่สุดของประเทศไทย และเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2515 พายุดีเปรสชันซึ่งอ่อนกำลังลงจากพายุไต้ฝุ่น “แซลลี” ผ่านเข้าในจังหวัดระนอง ทำให้มีฝนตกหนักใน 24 ชั่วโมงวัดจำนวนได้ 94.0 มิลลิเมตร

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดระนอง

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นนี้มาจากผลการตรวจของสถานีอุตุนิยมวิทยาระนอง ซึ่งทำการตรวจสารประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติในคาบ 30 ปี ทำการตรวจสารประกอบอุตุนิยมวิทยาวันละ 8 เวลา คือเวลา 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติภูมิอากาศ ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลได้โดยตรงกับสถานีฯ ตามที่อยู่ ดังนี้

สถานีอุตุนิยมวิทยาระนอง 4/6 ถ.จัดสรรพัฒนา หมู่ 1 ต.บางรีน อ.เมือง จ.ระนอง 85000
ที่ละติจูด 9 องศา 59 ลิปดา เหนือ ลองจิจูด 98 องศา 37 ลิปดา ตะวันออก สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง 7 เมตร

- หมายเหตุ
- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2534 – 2563
 - สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2565

ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
มกราคม 2566